

OPERAČNÁ PRÍPRAVA DELOSTRELECKÝCH ŠTÁBOV

Plukovník del. Jozef Zadžora

V rámci operačnej prípravy je veľmi dôležité, aby delostrelecké štáby boli vycvičené tak, aby vždycky vedeli presne a rýchle zvládnuť úlohy, ktoré ich očakávajú pri plánovaní organizácie, zabezpečení a riadení boja (operácie).

Úloha delostreleckých štábov ako orgánov velenia je veľmi dôležitá a zodpovedná. Iba veľmi dobre vycvičené delostrelecké štáby sú schopné úspešne vykonávať svoje úlohy v hociaktovej situácii pod tlakom času.

Delostrelectvo bude údernou silou v útoku a kostrou obrany iba vtedy, keď bude činnosť delostrelectva veľmi dobre splánovaná do podrobností, lebo iba tak môže delostrelectvo plne zabezpečiť úspech boja (operácie). Táto ťažká úloha plánovania pripadá delostreleckému štábu.

V terajšej dobe, keď sa delostrelectva používa hromadne, dôstojníci delostreleckých štábov musia mať hlboké odborné i vševojskové vedomosti, aby prevádzali svoje úlohy samostatne, pričom spolupráca so všetkými složkami vševojskového štábu a štábu delostreleckého musí byť dokonale sladená.

Veliteľ delostrelectva vševojskovej vyššej jednotky (delostreleckej vyššej jednotky, delostreleckého pluku) musí sa na svoj štáb spoľahnúť, lebo nedostatok času, ktorý je delostreleckému štábu obyčajne k dispozícii pri organizovaní boja (operácii), mu nedovoľuje, aby mohol každý delostrelecký dokument podrobne prepočítavať a preverovať.

V prípravnom údobí každého boja (operácie) delostrelecký štáb musí vypracovať asi 30 delostreleckých dokumentov. Veliteľ delostrelectva v prípravnom údobí ztrávi väčšinu času mimo svoj štáb (vševojskové veliteľské prieskumy a prevedenie spolupráce v teréne, delostrelecké veliteľské prieskumy a prevedenie spolupráce v delostreleckých skupinách v teréne, veliteľský nácvik boja (operácie), kontroly atď. a prácu svojho štábu môže usmerňovať iba ústnymi dielčimi nariadeniami a pokynami.

Operačnou prípravou delostreleckí velitelia a delostrelecké štáby musia získať pružnosť v operačne taktickom myslení, zdokonaľiť si theoretické a praktické znalosti pri organizovaní a riadení boja (operácie), poznať budúce bojištia a taktiku najpravdepodobnejšieho nepriateľa. Jadro operačnej prípravy delostrelectva závisí v tom, aby bol úplne pochopený charakter terajších bojov (operácie) so zreteľom na úlohy delostrelectva.

Operačná príprava delostreleckých veliteľov a štábov je veľmi dôležitá časť výcviku armády. Pri operačnej príprave sa vhodne volí druh zamestnania, t. j. osobná práca jednotlivca, prednášky a rozpravy, cvičenie na mape a v teréne a cvičenie s vojskami, a forma zamestnania, t. j. veliteľská, štábná alebo veliteľsko-štábná. Ako vidno, druhy a formy zamestnania sú rôzne a smerujú k zvýšeniu odbornej úrovne, k získaniu praxe veliteľského sboru delostrelectva a k stmeleniu štábu ako celku pri plánovaní, organizovaní, zabezpečovaní a riadení boja (operácie).

Veliteľské alebo veliteľsko-štábné zamestnania prevádza predstavený veliteľ delostrelectva, aby buď naučil, zdokonaľil, alebo preskúšal znalosti a stupeň výcviku podriadeného delostreleckého veliteľa a jeho štábu. Chceme pritom zdôrazniť, že toto zamestnanie možno prevádzať občas i na diaľku, poštou.

Výcvik vlastného delostreleckého štábu prevádza buď sám veliteľ alebo náčelník jeho štábu.

Veliteľ, ktorý riadi výcvik štábu, musí plánovať zamestnanie tak, aby postupne a účelne použil všetky druhy, metódy a formy zamestnania. Učebné ciele pri plánovaných zamestnaniach musia ísť v poradí tak, aby jeden vyvieral postupne z druhého.

Najhlavnejším cieľom každého štábného zamestnania je zvýšenie odbornej úrovne

dôstojníkov štábu delostrelectva a zdokonalenie ich odborných štábnych znalostí a zručností. Teda ťažisko výcviku neleží iba na znalosti vypracovať ten ktorý delostrelecký dokument, ale na taktike použitia delostrelectva vo vševojskovom boji (operácii). Každý dôstojník delostreleckého štábu musí vedieť taktiku použitia delostrelectva, ktoré znalosti potom uplatňuje pri vyhotovovaní toho ktorého delostreleckého dokumentu.

Nacvičovanie dôstojníkov delostreleckých štábov je nutné vo všetkých údobíach výcviku. I keď sú dôstojníci delostreleckých štábov veľmi dobre vycvičení, predsa sa musia zdokonaľovať, aby si svoju zručnosť uchovali na žiadúcej výške, a musia byť trénovaní v štábnej práci za složitých podmienok.

Výcvik štábu na každú samostatnú tému sa uskutočňuje plnou methodou, ktorý zahŕňa v sebe samostatnú prácu delostreleckých dôstojníkov, skupinové cvičenie na mape, plastickej mape, pieskovom plasticom stole, v teréne, tréningové zamestnanie, vojnové hry, veliteľské a veliteľsko-štábne cvičenia, cesty v teréne a cvičenie s vojskami.

Konkrétna tématika operačnej prípravy je určovaná generálnym štáбом pre každý výcvikový rok. Veliteľ však okrem týchto zamestnaní je povinný si cvičiť svoj štáb v thématike, v ktorej jeho štáb vykazuje určité nedostatky.

Základom operačného výcviku štábu je skupinové cvičenie na mape a tréningové zamestnanie na mape, ktoré si nižšie objasníme.

Predpokladajme, že veliteľ delostrelectva vyššej jednotky chce si cvičiť svoj štáb formou skupinového zamestnania na mape a potom tréningového zamestnania na tému „Delostrelecké zabezpečenie prielomu pešou divíziou“. Ako učebný cieľ si postavil: „Naučiť delostrelecký štáb divízie plánovať a organizovať činnosť delostrelectva pri prielome dobre vybudovanej poľnej obrany nepriateľa.“

Učebné úlohy vyplývajú z učebného cieľa a určujú sa podľa stupňa operačnej prípravy osôb delostreleckého štábu, zúčastnených na zamestnaní. Podľa daného učebného cieľa môžu byť riešené nasledujúce učebné úlohy:

1. učebná úloha — prieskum palebných postavení a pozorovatelien.

Pri riešení tejto učebnej úlohy môžu byť vypracované nasledujúce delostrelecké dokumenty:

- a) Doklad zpravodajského dôstojníka delostreleckého štábu o organizácii prieskumu palebných postavení a pozorovatelien.
- b) Plán prieskumu palebných postavení a pozorovatelien.
- c) Nariadenie pre prieskum.
- d) Plán bojovej zostavy delostrelectva divízie.
- e) Doklad spojovacieho dôstojníka delostreleckého štábu pre vybudovanie spojenia.
- f) Spojovací rozkaz veliteľa delostrelectva divízie.

2. učebná úloha — organizácia prieskumu nepriateľskej obrany.

Pri riešení tejto učebnej úlohy môžu byť vypracované tieto delostrelecké dokumenty:

- a) Plán prieskumu nepriateľskej obrany.
- b) Zpravodajský rozkaz.
- c) Zpravodajská mapa a náčrt cieľov.
- d) Topografický plán atď.

3. učebná úloha — zaujatie bojovej zostavy delostrelectvom.

Pri riešení tejto úlohy môžu byť vypracované tieto delostrelecké dokumenty: plán regulačnej služby, rozkaz pre zaujatie bojovej zostavy, grafikóny pochodu atď.

4. učebná úloha — plánovanie a organizovanie zastrelovania atď. podľa toho, koľko učebných úloh si postaví a čo chce cvičiť príslušný delostrelecký veliteľ.

Veliteľ na základe volenej témy, učebného cieľa a učebných úloh vypracuje námet a ďalšie potrebné dokumenty, ktoré by normálne obdržal od svojho predstaveného veliteľa (rozkazy, smernice, plány atď.) buď delostreleckého, alebo vševojskového.

Najlepších úspechov veliteľ dosiahne, keď pred každým skupinovým zamestnaním osobne prednesie prednášku, zameranú na tematiku skupinového zamestnania a po prednáške oznámi zúčastneným osobám, čo sa bude na skupinovom zamestnaní cvičiť a aké

prameny si majú preštudovať. Týmto sa dosiahne toho, že dôstojníci delostreleckého štábu budú na zamestnanie pripravení a v dôsledku toho zamestnanie bude mať vyššiu úroveň.

Každý dôstojník delostreleckého štábu musí vedieť vyhotoviť všetky delostrelecké dokumenty, aby v prípade potreby mohol pracovať v akejkoľvek funkcii v delostreleckom štábe. Týmto spôsobom dôstojníci delostreleckého štábu budú poznať objem práce každého funkcionára delostreleckého štábu, čo veľmi uľahčí spoluprácu v delostreleckom štábe. Na skupinovom cvičení veliteľ naučí postupne vypracovávať všetky delostrelecké dokumenty tým spôsobom, že po vysvetlení ako sa ten ktorý delostrelecký dokument vypracováva, nechá zúčastnené osoby pracovať samostatne. Pri samostatnej práci prísne dbá na to, aby práca každého bola skutočne samostatná. Tým môže presne zistiť nedostatky toho ktorého dôstojníka a správne zamerať jeho ďalší výcvik.

Veliteľ riadi zamestnanie tak, že každému dôstojníkovi delostreleckého štábu vydá námet alebo krátku situáciu s nutným podkladom pre vypracovanie toho alebo iného delostreleckého dokumentu. Je veľmi dôležité, aby pred spracovávaním dokumentu bolo prevedeno ujasnenie situácie a úlohy, aby sa zúčastnení naučili správne takticky myslieť. Po vyhotovení dokumentu veliteľ ocení každý dokument na spoločnom zamestnaní a vysvetlí eventuálne nedostatky.

Keď veliteľ delostrelectva už naučil svoj štáb správne spracovávať delostrelecké dokumenty na skupinovom zamestnaní, potom pristupuje k tréningovému (precvičovaciemu) zamestnaniu. Tieto tréningové zamestnania majú za cieľ, zdokonaľovať dôstojníkov delostreleckých štábov v zručnosti pri zhotovovaní dokumentov a súčasne prehĺbiť ich vedomosti získané na skupinových alebo iných zamestnaniach. Týmto zamestnaním sa dosahuje toho, že každý dôstojník delostreleckého štábu bude pracovať samostatne za akýchkoľvek podmienok. Pretože tréningové zamestnania majú za cieľ, ako vyššie uvedené zdokonaľovať a prehĺbovať vedomosti, môžu sa spojiť s učebnými úlohami študovanými na skupinových, alebo iných zamestnaniach.

Z toho, čo bolo vyššie povedané, vysvitá, že tréningové zamestnania je účelné zaradiť po prebratí tej, alebo inej ukončenej taktickej témy operačnej prípravy delostreleckého štábu s využitím už známeho taktického námetu. Niekedy je vhodné zasunúť tréningové zamestnanie i počas prevádzania skupinového cvičenia, keď veliteľ, prevádzajúci zamestnanie zistí veľiké nedostatky a uzná za vhodné opakovať prebratý dokument. Aby tréningové zamestnanie nebolo kópiou skupinového zamestnania, riadiaci musí vhodne zmeniť niektoré údaje taktickej situácie (sostavu delostreleckých skupín, povolená spotreba streľiva, ztráty, zprávy atď.).

Štábne tréningové zamestnania musia byť usmernené na dosiahnutie presnosti a rýchlosti pri vyhotovovaní delostreleckých pracovných a bojových dokumentov a výpočtov, potrebných pre plánovanie palieb a rutiny v presnej a jasnej formulácii rozkazov a nariadení podľa stanovených etáp zamestnania: plánu prieskumu, bojového rozkazu, zpravodajských a operačných hlásení (súhrnných hlásení), výpočtu delostreleckých možností, plánu palieb atď.

Na tréningovom zamestnaní obyčajne každý dôstojník delostreleckého štábu sa cvičí vo svojej zastávanej funkcii. Niektoré delostrelecké dokumenty a nariadenia musí však vedieť vypracovať každý dôstojník delostreleckého štábu. Sú to: vedenie pracovnej, alebo operačnej mapy, napísanie ústne vydaného rozkazu, napísanie zpravodajského alebo operačného hlásenia (súhrnného hlásenia), vypracovanie niektorých bojových nariadení.

Na tréningovom zamestnaní sa obyčajne vypracuje jeden dokument v dobe stanovenej podľa rozsahu práce, priemerne asi dvoch hodín. Táto doba môže byť postupne zkracovaná, aby sa dosiahlo rýchlosti, no však, bez úkoru na presnosť. Niekedy sa môžu vypracovať i dva dokumenty, úzko na sebe naväzujúce, napríklad: výpočet možností delostrelectva a plán palieb.

Rozbor a ocenenie vykonaných prác pri zamestnaní sa prevedie podľa obsahu zamestnania buď na konci každého zamestnania, alebo na druhý deň. Ocenenie ústne vydaného bojového rozkazu, alebo dokladu sa prevedie ihneď po zamestnaní. Keď sa na zamestnaní

vypracovali určité písomné dokumenty, vtedy sa rozbor provedie až po vyhodnotení a ocenení vypracovaného dokumentu. Odložiť rozbor na budúce zamestnanie nie je výhodné, lebo jednak dôstojníkovi sa berie možnosť odstrániť zistené chyby a jednak na začiatku nového zamestnania sa odvracia pozornosť cvičených dôstojníkov od témy nového zamestnania.

Záverom by sme chceli podotknúť, že výcvik delostreleckého štábu je veľmi zodpovedná práca, ktorá vyžaduje od veliteľa veľkej námahy a svedomitosti. Keď si delostrelecký veliteľ pripravuje svoj štáb poctivo a svedomite, jednak sám sa zdokonaľuje vo svojej veliteľskej funkcii a jednak si cvičí svoj štáb tak, aby bol schopný úspešne riešiť akúkoľvek úlohu i v najťažších situáciách a taký delostrelecký štáb bude skutočným orgánom velenia. Veliteľ, ktorý sa stará o to, aby jeho štáb bol vycvičený, bude mať veľmi uľahčenú úlohu na veliteľsko-štábnych cvičeniach v teréne, alebo s vojskami v rámci vševojskovej jednotky a jeho štáb bude vždy pracovať ako tvorivý celok spoľahlive a presne v rôznych situáciách i pod tlakom času.

